

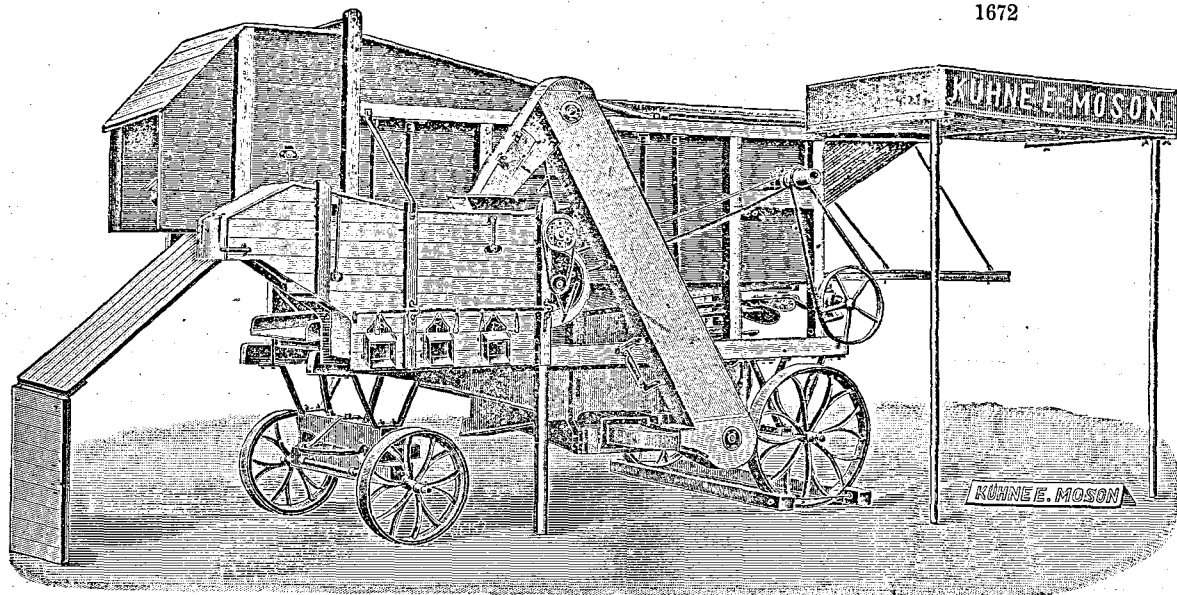
ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. AUGUSZTUS 4.

31. SZÁM.

Járgányos cséplőkészleteket,

szeges rendszerű cséplőgépeket
Motorhajtásra,

— Gabonatisztító rostákat —

és

Váltva fordító ekéket,

Mosoni Drill

sorvetőgépeket elsőrendű kivitelben szállít

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár

MOSONBAN.

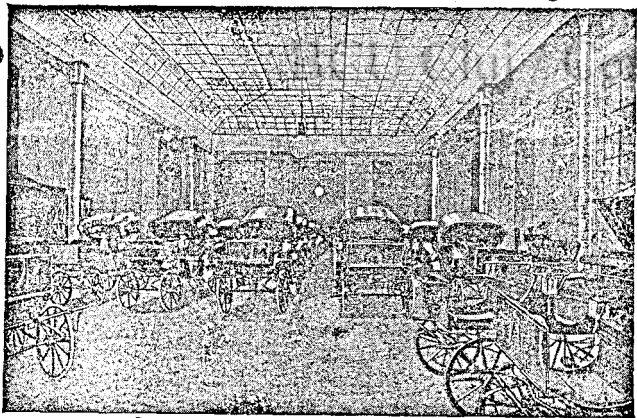
A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiaru csarnok szövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja.

VII., Rákóczi-út 72.

Kocsiarucsnok

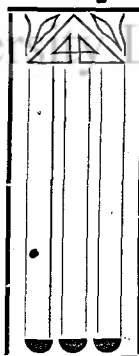

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 72.

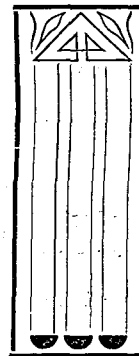
Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak.

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

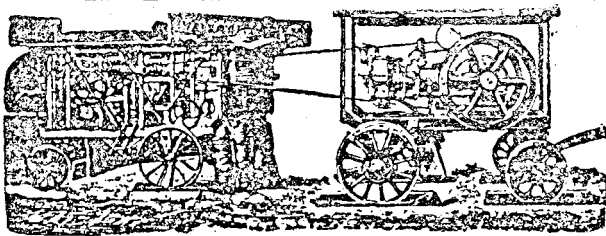
Magánjárműket, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinkomobilonokhoz, Szalmakaszalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű.

„GLÓRIA“
benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni.

— Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

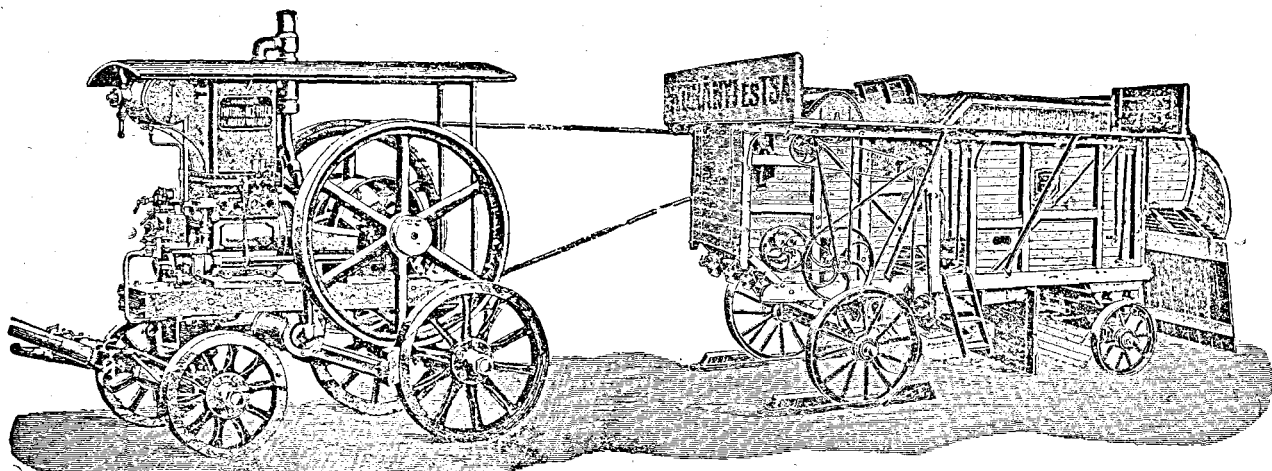
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESÉN KÜLDÖNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZERŰGNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiállítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Arjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1—2 fillér.**

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

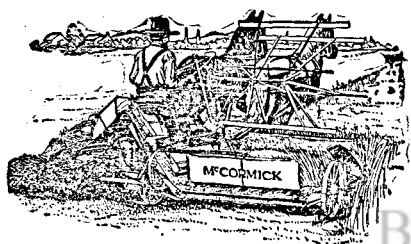
mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapja-

ZSÁK

kazal-
repcze-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek,
zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.
NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.
Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35—92.

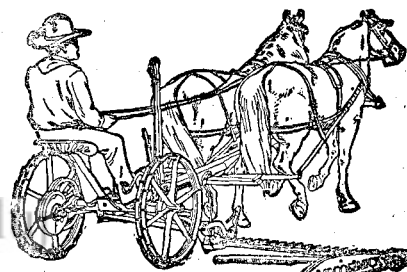
Kéveköti-aratógép.

MC. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

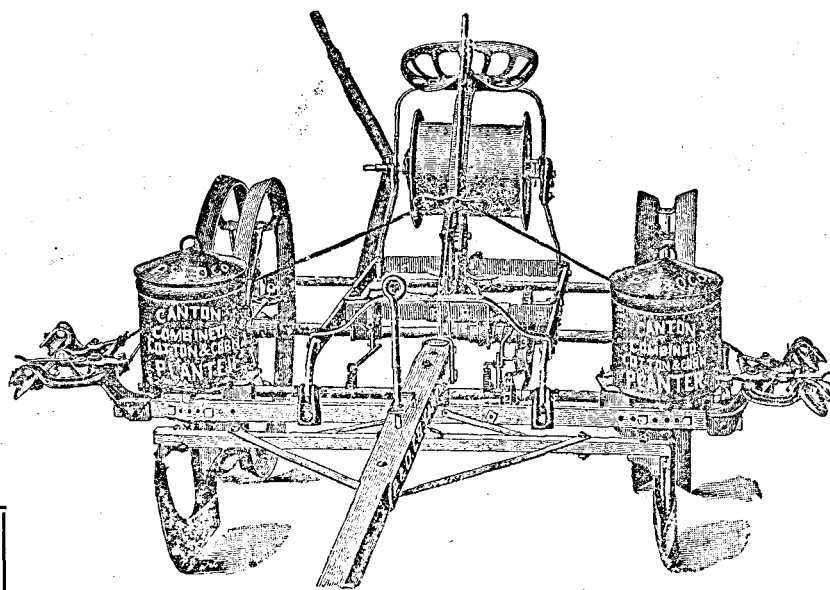
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártógép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom.
négyzetben ültet.

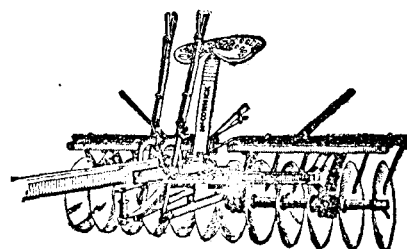
Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-
hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

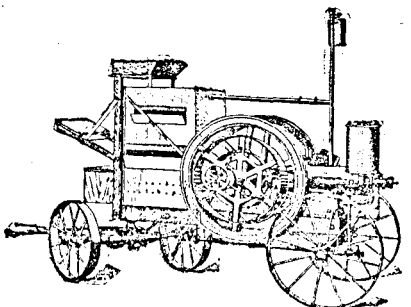
Állandó gépkiállítás Budapesten

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona,
lazításra.
- Aczél-lókapá,
tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Benzin-Lokomobil.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállit a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A hivatalos termés-jelentésekről. <i>Patrubány Miklós.</i>	429
Kolozsmegyei kiscgazdák a Barcaságon. <i>Csérer Lajos.</i>	430
Havasalji gyümölcsészetünk. <i>J. Gy.</i>	430
Kisebb szakközlemények.	
Hangyairtás. — Jó kerti utak. — A lóhere arankájának irtásáról.	431
Irodalmi szemle:	
Az okszerű madárvédelem.	431
Egyleti élet:	
Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.	432
Kormányintézkedések.	
Pályázati hirdetés. — Felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyam. — Kedvezményes áru mot. benzinn.	433
Vegyes közlemények.	433
Hirdetések.	

A hivatalos termés-jelentésekről.

A földmivvelésügyi miniszterium havonként hivatalos termés-jelentéseket szokott kiadni, melyeket a gazdasági tudósítókól beérkezett adatokból állítanak össze, melynek megjelenésére lázas izgatottsággal várnak úgy a gabonakereskedelemmel foglalkozók, valamint a gazdaközönség, mivel mindkettőt egyaránt érdekli. Hogy ezek a termés-jelentések s az ezekből összeállított statisztikai adatok mennyire befolyásolják a gabona árakat, azt mindnyájan tudjuk és sajnos majdnem minden gazda saját szomorú tapasztalatából tudja azt is, hogy a kiadott adatok nem megbizhatók, nem pontosan felelnek meg a valóságnak.

Ezen kijelentésem után előre is bocsánatot kérek a gazdasági tudósítóktól, nem az ők mulasztásaikból, avagy szakképzetlenségükből származik a hiba, hanem a gazdasági tudósítói tisztség van rosszul szervezve. Pedig ez egy igen fontos dolog s egy a miniszterium által hivatalosan kiadott várható termés-beclés ezekre menő kárt okozhat vagy a termelő gazdának, vagy pedig a kereskedelemmel, mivel egyik sem lát tisztán. Igen eclatáns példa volt az idén tavasszal is, midőn megjelent a hivatalos termés-jelentés, hogy csak 10%-át szántották ki az őszi vetéseknek, a többi területen jó közepes termés várható, a buza ára erre azonnal vissza ment 40 fillérrel s szomszédos gazdatársaim megijedve eladták múlt évi buzatermésüket 15 koronás árban. Én azonban felültem a vonatra, rá költve 100 koronát, beutaztam Magyarország legnagyobb buzatermő vidékeit s haza jöve azt mondtam, nem adom a buzám, mivel nagyon gyöngye termés várható. A gabona kereskedők szemembe nevettek s hivatkoztak a hivatalos termés-jelentésekre, nekik igazuk is volt rövid időre, mivel a buza ára még csökkent.

Én azonban megmaradtam elhatározásom mellett s a buzámért 18 K. 50 fillér ért értem el, drága vicinális vasuti állomáson, az ország szívéből 516 kilométerre.

A gazdasági tudósítóktól oly sokat követelnek, hogy ha ennek eleget akarnának tenni s azokat a kimutatásokat pontosan a valóságnak megfelelően töltenék ki nem csak sokat kellene dolgozniok, hanem járásukat legalább is havonta egyszer be kellene utazzák, továbbá a járásukban lévő nagyobb gazdaságokkal levélbeli összeköttetésbe kellene lenniök s tőlük pontos adatokat bekérni, mindezt azonban egyik gazdasági tudósító sem teheti, mivel ugy az utazás valamint a levelezés az időn kívül még pénzbeli kiadást is igényel s jóllehet a közérdek iránti érdeklődés és annak javára önzetlenül fordított munka szép és nemes cselekedet, de azt nem követelheti senki, hogy a gazdasági tudósító gondos és figyelmet lekötő munkáján kívül, mely igénybe veszi idejét és szakértelmét, még pénzbeli áldozatai is hozzá járuljon.

Nem vagyok gazdasági tudósító, tehát nehogy azt gondolja valaki, hogy saját érdekeimben írok, de ez az ügy annyira fontos s különösen a gazdákat igen-igen közelről érdeklő, hogy a velem való foglalkozást megérdemli. Hosszú oda különösen a gazdasági egyesületek s eszközöljenek ki a földmivvelésügyi miniszteriumtól a gazdasági tudósítók részére járásaikban vasuti szabadjegyet s a gazdasági tudósítás érdekében folytatott levelezésre — mint információk, statisztikai adatok beszerzése stb. — portómentességet. Amelyik gazdasági tudósító járásban nincs vasut, ott kapjon fuvardíjat a gazdasági tudósító. Ez által el fog éretni az, hogy a gazdasági tudósítók járásaikat beutazhatják anélkül, hogy ahhoz nagyobb pénzbeli áldozattal járulnának, továbbá a járásaikba tartozó nagyobb gazdaságoktól levélileg kérdezősködhethetnének, kik szintén tájékoztatást nyújtanának a szomszédos gazdaságoknál s így a gazdasági tudósító abba a helyzetbe lenne, hogy pontos adatokat tudna felterjeszteni a miniszteriumba. A miniszteriumnak pedig csak az ilyen nagy körültekintéssel össze állított termésbeclést volna szabad kiadni hivatalosan, mely megközelítve a pontos valóságot, tiszta képet tárna fel ugy a gabonakereskedelemmel foglalkozók, valamint a gazdaközönség elé.

Patrubány Miklós.

Adtuk a fentieket, mint a gazdatár-

== Jobb és ==
megbizhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
*
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-u. 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak
ezirányban a kötelékünkben mű-
ködő Délmagyarországi Mezőgaz-
dák Szövetkezetéhez Temesvár:

Losoncy-tér 8. szám.

sadalom köréből megnyilvánult óhajtság kifejezését.

Mi is tudjuk, hogy a gazdasági tudósítói intézmény ma még nem érte el a fejlődésnek azt a magas fokát, amely a kitűzött célokat tökéletesen szolgáltni tudná. Azonban tudjuk azt is, hogy ezen intézmény fejlesztése és fejlődése a leggyorsabb tempóban történik.

1895-ben az összes gazdasági tudósítók száma: 794 volt, 1900-ban: 1104. A folyó évben már: 2082 a létszám.

Darányi miniszternek az intenciója az, hogy amíg legalább minden 10.000 kat. hold mezőgazd. művelés alatt álló területre nem jut egy tudósító, addig a létszám folyton emelendő.

És ez így is van jól. Mert bizony, csak ott a hiba, hogy egy-egy tudósítóra igen nagy terület esik.

Türelemmel kell tehát lennünk, mert ez nem megy egyszerre, hanem csakis évek alatt.

Addig megnyugvásunkra szolgálhat az, hogy a tudósítók munkája, számuk szaporításával, évről-évre mindig jobb, pontosabb és megbízhatóbb lesz. Szerk.

Kolozsmegyei kisgazdák a Barcaságon.

Irta: Csérer Lajos

I.

Hazarészünk mezőgazdasági viszonyainak s azokban különösen a 3 nemzetiség párhuzamát vizsgálódásánál merült fel az E. G. E. körében azon eszme, vajjon miként lenne az, ha egyszer már nem a maga kárán, de a más hasznán tanulna a magyar? s így a régi sablonoktól eltérően nem Mezőhegyesfelé lett kicövekelve a tanulmányút, még csak nem is az algyógyi földmivességi iskola mintaszerű kulturájára tették kíváncsivá az atyafiakat, de azon uttoró eszme merült fel, „nézzük meg a barcasági szász gazdálkodást, vajjon lelki erényeiken kívül, mely körülmények, eszközök, módok azok, hogy csakugyan az ő gazdálkodásukat mintaszerűeknek találjuk?

Az E. G. E. kebelében már régen latolgatások tárgya az állat-tenyésztés újabb irányu fejlesztése, a földművelés javítása, kertészet, gyümölcsfák s esetleges kereskedelmi növények stb. beállítása révén is, mert a mindinkább fejlődő Kolozsvár állandó és biztos piaccal kínálkozik, a forszírozott s új irányu termelés biztos elhelyezést talál a „kincses“ város mindinkább nagyobbodó gyomrában! Milyenek hát azok a fegyelmertett szász községek? állattenyésztési egyletek? s általában hogy megismerjük a szászok jelszavát: az „egyesült (szövetkezeti) erővel“! Ezért indították utna az E. G. E. urai a kolozsmegyei 13 kisgazdát, (ugyanannyi községből) miután már elébb is Darányi miniszter urnak és a M. Á. V.-nak segítő kezében megkapaszkodhattak! Nem lesz talán érdektelen első sorban is közölni a tanulmányi kirándulásban résztvevők névsorát:

Sorszám	N é v	Lakhely	Tulajdona				Jegyzet
			Birtok Összesen	Szántó	Szarvasmarha	Juh	
1	Mihók Márton	Nagypetri	25	15	8	23	tagosítás
2	Pást Péter	M.-Gorbó	23	16	8	18	nincs tagosítás
3	Sütő László	Egeres	32	18	13	25	tagosítás
4	Lázár Ferencz k. b.	M.-Sárd	120	50	26	25	„
5	Tóttzeghy Ferencz k. b.	Méra	50	30	30	36	„
6	Dregán János	Papfalva	13	8	22	23	„
7	Szép Károly k. b.	Szucsák	32	18	8	—	„
8	Lukács András	Nagykapus	25	12	12	40	nincs tagosítás
9	Albert Csatt János	Szászlóna	12	20	26	—	„
10	Kádár György	Gyalu	8	5	7	—	„
11	Dani Gergely	Pata	44	32	12	36	tagosítás
12	Szathmáry Sándor	Rök	7	5	4	—	„
13	Nagy Lajos	Bádok	115	40	30	50	„

Általában tehát vagyonnal bíró gazdák jelöltettek ki, s mert legtöbbje községi tisztiséget viselt ember, hát a falusi, gazdai tudás elsőbbjei kerültek — célszerűen — a társaságba: így biztosítottán a példadás lehetősége is — majd ha visszatérnek falujokba S itt, mindenek csodájára meg kell örökötenem, hogy mindnyájan hoztak magukkal üres kicsi jegyzőkönyvet s abba folyton jegyezgettek! Az idők jele-e ez, vagy egy praktikus szolgabírói intézkedés?

A Brassó-földvári állomásról (július hó 12) magyar üdvözlő beszéd után behajtottunk az erdélyi pinzgai szarvasmarhatenyésztés emporiumába: legelsőnek a szász földmives iskola gyakorlati berendezéseit, majorját, kísérleti gazdaságát vettük szemügyre. Ez az intézmény a szász nemzetiségi egyesület jóvoltából működik és pedig igen hasznosan. Ide csak olyan paraszt fia jut be, aki a kurasus végzése után csakugyan haza megy az apja gazdaságába első munkásnak. Tanulnak ott minden gazdasági gyakorlati tanulmányt, van ott kémiai laboratórium, kísérleti tér s abban pl. nitrogéngyűjtő növények kísérlete is: de soha olyan elveket nem hall, olyan példákat nem lát, hogy csak egy percre is eszébe jutna, hogy ő a tanulmányok elvégzése után különb társadalmi rangra vágyakozhatnék, mint a milyenbe született! Így van ez különben az állami iskoláknál is ma, de úgy látszik az 1848-ik nagy év után, a paraszti sorból származó s iskolákat végző fiatalságnak az a vágya, hogy „uri“ állás felé törekedjék, ha ugyan már iskolát végzett s bizonyítványt kapott. Így van ez sajnos minden vonalon s kevés kivétellel így van ez a földmives iskolákat végzett tanulók leg-többjével is, pedig nem csak az állam, de a tanító kar s a mai földmives iskolai szellem is úgy vannak odaállítva, hogy a földmives iskolás fiuknak vissza kellene menni a faluba illetve az apai földre. Tíz éve járom az erdélyi mezőgazdaságokat, de alig találtam 1—2 olyan „ispánt“ aki a szász földmives iskolákból került volt az uradalomba, a többit mind visszazoritják a szülői hajlékba. Mig a kiváló tehetségeket is, hisz az ilyenekből gyurják nöttével a falu vezéreit.

Az egyszerű, kikövezett, de trágyalékúttal s fecskendővel ellátott iskola trágyatelepen már tanultak gazdáink, az istállók és ólak tisztaságát nem vették luxusnak, a különböző növényművelő eszközöket (kis gazdaságba való) meg-megforgatták és csodálva értették meg, hogy vetőgépeket, répa alá mélyítő nagy ekéket, fűkaszalókat szövetkezve vesznek a szász atyafiak 3—4-en és békességben használják sorrendben. S ilyen gépek használatát megértették és látták azt, hogy miután az őszi vetések 35—40%-a kipusztult a hosszú tél folyamán, nem kellett

bátorság tavaszakat vetni, mert élő szemekkel láthatták, mily jó termést ígérnek a késői zab és árpa vetések.

No, itt a barcasági határban szokásos norfolki uégyes forduló eszméjéről egész akadémia folyt le: nemcsak láthatólag érdekelte a magyarokat, hanem legtöbbször tagosított birtoka van — igaz talán 2—3 — dűllőben, tekintettel a kolozsmegyei dombos felületre, mig a Barcaság olyan róna, mint az asztal! A norfolki forgónál hosszasan állapotunk meg annál: miként termeli itt a kisgazda a cukorrépát?

Volt itt kultúra a botfalusi cukorgyár felállítására előtt és jó mód is, de az a gyár óriásit lendített a barcasági gazdaságokon. A cukorrépatermelés rendes és mély földművelést igényel, ez meg bőséges trágyázást kíván: tehát az alkalmas szarvasmarhát kellett szaporítani, mert a cukorrépa sok hulladéka, meg az 50%-nyi cukorszelet visszahozatala mindjobban megengedte azt, hogy szebb, jobb marhát tarthassanak, s az iskola kedvezményére a régi mürtzháli szarvasmarha helyett bevonult a pinzgai, megindultak az importok. S mikorra a tehén állomány constant lesz, tovább folyt a bika import s oly sikerrel ment a pinzgai tenyésztés, hogy Földvár és környékén valóságos másod hazája lett ennek a piros marhának, sőt jobb hazája, mert hazánk más vidékeire innen már aklimatizált tenyészállat kerül! S ma már osztják a bikákat s 300 koronán aluli állatot szegyeneknek eladni; de az 1000—1500 koronás apaállatok vevői igen sűrűek. Sőt a felesleges üsző anyag már-már visszavándorol Pinzgauba...

De hát ennek a teméntelen marhának takarmány kell. Erről gondoskodik a norfolki négyes, a forgón kívüli táblák jobbjára mind takarmányosok, a répahulladék meg a vissza kerülő gyári szelet a cementverembe savanyítottatnak be. Megmutatták ott nagyobb (25—30 holdas), közép (15—20 holdas) és kis (6—12 holdas) gazdák belsőségét — itt ugyanis falus gazdálkodás folyik, de véletlenül betévedtünk ki nem pécézett udvarokra is, s ott bámulattal láttuk, hogy először is az utca felé eső lakóház a legkisebb a telepen. Nagyobb arányu sőt sűrűn modern arányu az istálló cement járdával, válukkal, hidlással. A padlás vas traversekre épült dréglabólthajtás, e felett emelt padláson a dréga jó here s kaszálós széna, az istálló mellett a takarmány előkészítő kamra, sülyesztett cement gödörrel a répahulladék befogadására, a kamra feletti padláson a szécskavágó, odébb következik a cementtel kirakott sertésöl, baromfiól, a mögött a trágyagödör lékuttal, ez össze van kötve csatornával minden istállóval, hidlással — s árnyékszékekkel is.

(Folytatjuk.)

Havasalji gyümölcsészetünk.

Már fiatal éveimben örömmel foglalkoztam a gyümölcsfa ojtásával, ültetésével, nevelésével. Akkoriban sárral tapasztottam be az alanyba tett ojtó gallyakat és többnyire sikerrel. Később megtanultam az ojtásnak sokféleségeit, melyek természetesen tökéletesebbek, könnyebben keresztülvihetők és eredményesebbek is voltak. Több éve, hogy kis elzárt havasalji községembe kerültem, mely körül van véve nagy hegyekkel és itt szeretettel fogtam neki a gyümölcsfa ültetéséhez

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékélők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda!

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3. 1008

Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítő, olcsó árban található.

Minden fajta és nagyságu szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

és ennek neveléséhez, dacára a sok oldalról ért elriasztó figyelmeztetéseknek, hogy nem arra való a klíma stb. szóval: havasolja.

Első évben községi gyümölcsfaiskolának létesítésén fáradoztam, ingyen ajánlva fel a helyet a községnek, később beláttam, hogy havasolj kis községekben, ép a melyek hivatalva vannak a gyümölcsstermelésre, ez kivihetetlen. Hosszadalmas munkát és nagy pontosságot, szakértelmet igényelnek, sok költséggel járnak és csakis több évi munka után tüntethető fel kellő eredmény. Elhatároztam, hogy más uton kell beszereznem úgy nekem, mint oláh paraszt gazdátársaimnak gyümölcs-faszükségeit és más módon kell elültethető szép oltványokhoz jutnunk. Érintkezésbe léptem a Nagyenyeden lévő Fischer-féle gyümölcsfateleppel, honnan igen olcsó árban, 25—30 fillérért drbként, nagyban véve, kaptam szép, erőteljes alma, körte, szilva, cseresznye, meggy és dió-oltványokat. Itt még megjegyzem, hogy más telepekkel is tárgyaltam és próbát is tettem, de nevezettel egy sem versenyezhet, legalább ezen a vidéken nem. Az Enyedről hozatott oltványok közül elpusztulási %-ot nem lehet számítani. Én magam sajátkezűleg téve be az előre elkészített gödörbe a fát és azt jól berázva, beiszapolva, elmondhatom, hogy ezer elültetett oltványból egy drb. ha nem fogamzott meg, a többi már első évben igen szép fejlődésnek indult, ezt az eredményt a Czeglédre hozatott próba oltványokkal nem értém el, Az oltványokat midég ősszel hozatom és azonnal ültetem is el. Első évben a parasztagdák kezdtek érdeklődni, hogy miért ültetek én annyi gyümölcsfát olyan nagy gonddal. Már más év őszén nemcsak községemben, hanem a szomszédközségekben is tömegesen rendeltek általam az oltványokat, 20—20 drbot minden gazda, almát, körtét, diót és szilvát mind abból a fajból, amit én is ültetek; utasításom szerint ültették el, locsolták, télire rendszeren bekötötték stb. Ma már büszkék arra, hogy az ők ültetett fájok is olyan szép, mint az enyem és már azokon is van termés, szóval gyümölcsfa iránti érzékük már kezd fejlődni, szeretik, megbecsülik azt és így védik is, látva annak hasznosságát. A szomszéd községben, Sykó Kamuth volt főjegyző ottléte alatt általam több száz alma, körte és szilva-fát osztogatott ki a gazdáknak, melyeket elültetve kitűnő eredményt értek el. Nevezett jegyző a képviselőtestülettel azt az összeget, amit a községi faiskola fenttartására szavaztak volna meg, ahelyett kész gyümölcsfa oltványok beszerzésére fordította és így tényleg lett is ültetve gyümölcsfa, de a községi faiskolából nem soha. Fájdalom nevezett a havas alól el lett helyezve és evvel a gyümölcsfatenyésztés továbbfejlesztése bezáródott ebben a községben. Több

évi tapasztalatom szerint alma közül a kis és nagy batul, az arany pármén és a sovári fajta megy itt a legjobban, ezen fajták minden évben teremnek, fájok jól fejlődik. A körték közül az őszi és téli Pergament biztosan termő, szépen fejlődő fával, úgyszintén a téli Esperes is. A szilvák közül elsősorban az úgynevezett besztercei szilva, bőven termő és erős fáju. Megjegyzem, hogy a besztercei szilva csakis oltva ad minden évben termést, ellenben a magról nevelt három-négy évben egyszer. itt igen beválik a ringlót szilva is, a fája hamar fejlődik, sokat terem és minden évben. Ennek gyümölcsét csakis pálinka főzésre tartom alkalmasnak, erre a célra alkalmas, mert sokat ad, van fám, melyen 10—12 véka termés van ez évben és így nagyban tenyésztése igen kifizeti magát. Nagyon jól bevált a kökény törzse, ojtott nagyszemű magvaváló Sákóczi szilva, amelynél szebb és jobb szilvát elképzelni sem lehet. Ideális fává lehet nevelni, minden évben bőven terem, gondos nevelés mellett a gyümölcs kézzel szedhető le a fáról s ez azért lényeges, mert ha le rázzák, szétreped ésértékét veszti. A kézzel szedett Rákóczi szilvát bárminő mennyiségben is gondosan csomagolva kilonként 40—50 fillér árban lehet értékesíteni, mint elsőrendű gyümölcsöt, itt ugyan az is szerepet játszik, hogy egy hóval később kerül eladásra, mint más melegebb vidékeken, mikor is igen kapós. Van fám, amely 7—8 éves és ez évben ad 8—10 K. értékű termést.

Kis községünkben ez évben pár ezer véka szilva kerül eladásra és meglehetősen almatermésünk is lesz, így hasznos látva, itt már minden parasztember megbecsüli a gyümölcsfát és ez évről-évre fokozódik.

Nem tudom kellőleg ajánlani minden gazdátársamnak, hogy minél több gyümölcsfát ültessenek és ültetessenek a kisgazdákkal is, mert a nagyobb gyümölcsöt csakis akkor tudja megbecsülni és meg is kimélni a kisgazda, ha neki is van abból az ő körülményeihez képest bőven. Községemben van 30 holdas gazda, ki ez évben többet fog kapni gyümölcséből, mint termelt buzájából, dacára, hogy ma a buza ára 24 kor. Még azt megjegyzem, hogy erőteljes kökényfatorzsekre azért is igen alkalmas a legnemesebb szilva-félélet tenni, mert a kökényfának erős a gyökérzete, nagymennyiségű a hajszaálgökérzete; alig ismerem fát úgy ellátva hajszaálgökérrel és így óriási a felszívó képessége is a fának, van több szilvaoltványom, melynek évi hajtása egy métert is elér és ezt csakis a fent irtaknak tulajdoníthatom.

Természetesen évenként legalább kétszer vízzel vegyített trágyalével locsolandó, minden oltvány rendszeren kapálendő stb.

J. Gy.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Hangyairtás.** Ezeket a némely tekintetben hasznos, t. i. növényi apró parazitákat felfaló állatokat kénytelenek vagyunk irtani akkor, ha ott (pl. szobában, kamrában) alkalmatlankodnak, ahova nem valók s ahol kárt is tesznek.

Irtásukban legegyszerűbb, legbiztosabb eljárás bolyuknak (fészüknek) felkutatása s annak forró vízzel, vagy petróleummal való ismételt megöntözése. Még sikeresebbé válik az ily módu irtás, ha a megöntés előtt a bolyba klórmentes vagy oltatlan közönséges meszet helyezünk. Eként tojásaik is biztosabban semmisülnek meg. A szénkéneg is biztosan megsemmisíti őket, ha azt a bolyba jutatjuk.

Meg lehet próbálni még a czukorporral összegyurt élesztőt is. Ezt a hangyajárásba itt-ott elhelyezve, felkeresik, fogyasztják s pusztulnak tőle.

+ **Jó kerti utak.** Sokszor nagyon kényelmetlen eső után a kertbe lépni, mert az utak erősen átnedvesedtek. Ezen igen egyszerűen és olcsón segíthetünk. Tapasztaljuk azt a kellemetlen körülményt is, hogyha az utakat át akarjuk helyezni, a régi utakon nem akar semmimem nőni. Mit teszünk tehát? Először is egészen laposan felhányjuk az utakat és azután kihasznált cserrel 6—8 cm. vastagságban befedjük. A kihasznált cser nagyon olcsó, sokszor ingyen kapható. Az így kezelt ut száraz marad és mindig ment a gától. Kellemes tulajdonsága az is, hogy még igen száraz időben sem porzik. Az ilyen utakon jól esik járni, olyan puhák, mint a szőnyeg. Tartósak is és később csak némi cserrel fel kell ismét tölteni. Ilyen cserutakat nagyon ajánlhatunk virág- és zöldes kertekben. (B. L.) R,

+ **A lóhere arankájának irtásáról.** E gazdaságilag annyira fontos kérdésre a következő, különösen Angolországban használatos és sokszor üdvösen bevált eljárást ajánlja a „Praktischer Landwirt.“ Az aranka sok csersavat tartalmaz. Ez lesz felhasználva, hogy az arankát kiirtsuk. Egy hordó vizet, a melyben 10% vasgálic (10 kg. 100 l. vízre) lesz feloldva, a szántóföldre hozatunk és permetezővel oly erővel fecskendezünk a földbe, hogy az aranka gyökerét is elérje. Néhány óra múlva már csak az arakanövény rostvázat látjuk, mely rongyos fekete fátyolhoz hasonlít. A növényben levő csersav a leöntés által csersavasavvá alakul át, miáltal a szövet teljesen megváltozik, noha a lóhere ezáltal csöppet sem lesz megtámadva, sőt annál dusabban virul.

IRODALMI SZEMLE.

Az okszerű madárvédelem eszközei. Irta és a m. kir. közoktatásügyi minisztertől elrendelt ismeretterjesztő előadások sorozatában 1907. márc. 10 én Kőszegen előadta Chernél István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Budapest 1907. Kiadta az „Országos Állatvédő Egyesület“. A magyar ornithologia és a madárvédelem lobogója alatt küzdő tudósok és írók lelkes csapatjának egyik legkiválóbb egyénisége Chernél István, a kőszegi állatvédő egyesület buzgó alapítója és elnöke, aki a vidéken az ügy előmozdítása körül az egész országra kiható tevékenységet fejt ki. Chernelt fentjelzett nyilvános előadásában az

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

a szándék vezette, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy a közönségben a madárvédelem iránt való érdeklődést és érzéket ébressze és utmutatást nyújtson arra nézve, hogy a madarak védelme minő módon valósítható meg a gyakorlati életben mesterséges madár-odu alkalmazása és a madarak télen át etetése útján. Chernel, kinek az ország a mindnyájunk által ismert nagy ornithologiai munkát (Magyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségökre) köszönheti ezuttal is remekelt, midőn egy előadás szűk keretében a mondott feladatra vállalkozott. Bevezető szavaiban az előadó kiemeli a madarak hatalmas szerepét a természetben és közgazdaságban, kimondván teljes meggyőződéssel azt, hogy a madárvilág nélkül „az emberiség létezése válnék kérdésessé”. Előadó rátér e madarakat irtó ellenségekre: az emberekre, ragadozó állatokra, elemi csapásokra és a terjedő kultúrára. Főtételeként azt állítja fel, hogy „biztosítsuk és öregbítsük madaraink életének feltételeit. Ezt pedig elérhetjük; 1. a meglévő természetes fészkelőhelyek oltalmazásával és mesterséges uton készült alkalmazásával; 2. a ragadozó állatok tizedelésével; és 3. tél-szakán való etetéssel”.

Ezután egy végig ábrákkal kísért nemcsak könnyen érthető, de az olvasó érdekét lekötő leírása következik annak, hogy milyen legyen a mesterséges fészkek-odu és hogy ezeket mi módon kell alkalmazni, avégből, hogy a madarak beléjük telepedjenek. A régi fészkelő-házikó, a harkály-odu, Berlepsch-féle különböző fészkek-oduk a közzei és Dax-féle cserépfészkek leírása mellett azok felszerelése, alkalmazása mindenütt a legkörültekintőbb figyelemmel van tárgyalva.

Ezek után előadó áttér a madárvédelem céljából létesítendő ültetvények létesítésére és kezelésére. Talán nem tévedünk, ha figyelembe véve magyar közönségünk kissé könnyűvérű természetét, azt véljük hogy a madárvédelemnek a madárvédő ültetvényekre vonatkozó követelményei fognak a legnehezebben visszhangra találni és azért csak örülünk, hogy Chernel ezekről is kellő hangsúlyozással megemlékezett. Igen szépen kidolgozott része az előadásnak a madarak téli etetése, mely szintén jól sikerült ábrákkal van ellátva.

Chernel záró szavaiból álljanak itt a következők: „Iparkodjunk megismerni szárnyas munkatársainkat, igyekezzünk ellesni életmódjukat: akkor meg is szeretjük őket, akkor majd bajukon is kiadóan segíthetünk”.

Chernel minden tekintetben nemcsak figyelemre méltó, de a gyakorlati madárvédelem fejlődésének igen jelentékeny szolgálatot tenni hivatott előadása az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában egy csinos 43 lapra terjedő és 23 képpel ellátott füzetben megjelent és az egyesület a madárvédelem érdekében a füzetnek minél tömegesebb elterjedését óhajtván, annak árát 30 fillérben állapította meg. Megrendelések az Orsz. Állatvédő Egyesülethez (Bpest, IX., Ernő-u. 11–13.) intézendők.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya július hó 26-án tartotta nyári szüneti rendkívüli ülést.

Elnök: Br. Bánffy Ernő egyl. elnök.

Előadott: Tokaji László egyl. titkár.

Felnevoltak: Br. Jósika Gábor alelnök, Dr. Szentkirályi Ákos, Dr. Páter Béla, Nagy Dezső, Dr. Gidófalvy István, Tulogdy Sámuel, Molnár Sándor, Dr. Varga Kálmán, Gr. Behtlen Balázs, Eöry Tivadar és Nagy Lajos igazgató-választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Nagy Dezső és Dr. Páter Béla tagokat.

Mult ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvasatván — tudomásul szolgál.

Egyleti titkár előadja a kolozsvári m. kir. gazd. akadémiának a megüresedett 5 állami ösztöndíjas helyre 560. szám alatt beterjesztett jelölését. — Igazgató-választmány a tanári testület jelölésével megegyezően az 5 ösztöndíjas helyet, Telcsér János, Csiki Attila, Sipos József, Nagy Albert és Fűzi Sándor pályázókcal javasolja betölteni.

Ugyan ő előadja az akadémia 631. számú beadványát, mely szerint a tanári ülés határozata alapján a Bors Albert-féle 200 koronás egyleti jutalomdíjra első helyen Sámi István, 2-ik helyen Untervéger Vincze, 3-ik helyen Münich Béla ajánlatik, A Gr. Mikó Imre-féle 200 koronás egyleti jutalomdíjra pedig 1-ső helyen Nagy Péter, 2-ik helyen Keresztes Lajos, 3-ik helyen Witz Gyula hozott javaslatba. — Igazgató-választmány a nevezett jutalomdíjakat az első helyen ajánlottaknak ítélte oda és a zárünnepélyen leendő ünnepélyes átadásra Nagy Lajos és Dr. Gidófalvy István tagokat kérte fel.

Egyleti titkár jelentést tesz Éber Ernő segéd-titkárnak a Sopron vármegyei társesület titkárává történt megválasztásáról; bemutatja Éber Ernő lemondó levelét és bejelenti az elnökségnek azon intézkedését, mely szerint az elnökség nevezett, új állásának elfoglalhatása végett, az igazgató-választmány jóváhagyásának fentartásával, állásától már július 15-én felmentette. Egyben javasolja, hogy ideiglenesen és továbbiakig a távozó segédtitkár helye 2 időszakos díjnak beállításával pótoltsék. Ugyan ő javaslatot tesz arra nézve is, hogy a kolozsmegyei osztály előadói tisztségére Cséser Lajos választmányi tag választassék meg. — Igazgató-választmány mindenben az előadottakkal megegyezően határoz és Cséser Lajos igazgató-választmányi tagot a kolozsmegyei szakosztály előadói tisztségére egyhangulag megválasztja.

Egyleti titkár jelentést tesz a vidéki képviselőségek alakításáról. Jelentése szerint megalakított július 11-én Br. Kemény Ákos elnökle alatt a dicsőszentmártoni vidéki képviselőség. 15-én megalakított Elekes Béla elnökle alatt a sepsiszentgyörgyi képviselőség. Előbbi helyen a képviselőség a kisküküllővármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmányi tagjaiból és az erdélyi gazdasági egylet azon vidéken lakó tagjaiból fog állani. Utóbbi helyen a Háromszék-vármegyei gazda bizottság tagjai és az E. G. E.-nek azon vidéken lakó tagjai szintén együttesen fogják a képviselőséget alkotni. Ugy a kisküküllővármegyei társesület, mint a háromszékmegegyi gazda bizottság e célból az Erdélyi Gazdasági Egylet alapító tagjaiul belépnek. — Igazgató-választmány az alakulásokat ilyen értelemben örvendetes tudomásul veszi.

Földmivelésügyi miniszter 12799 számú leiratára a kiküldött bizottság véleményezése alapján — az állami faiskolákban nagyobb mértékű előállításra, a köztenyésztés céljaira, igazgató-választmány a következő gyümölcs-fajtákat ajánlja:

Nyári almából: 1. Fehér asztrakán, 2. Piros asztrakán.

Őszi almából: 1. Danczigi bordás, 2. Gravensteini.

Téli almából: Belfogyasztásra: 1. Batul; Kivitelre: 1. Téli arany parmen, 2. Baumanrenet, 3. Kanadai renet, 4. Jonathán; magas törzsre nevelve, vadra ojtva: 1. Ananász renet, 2. Kasszeli renet.

Nyári körte: 1. Amanlis vajkörte, 2. Vilmos körte, 3. Guyot Gyula.

Őszi körte: 1. Avranches-i jó Luiza, 2. Erdélyi vajonc, 3. Angoulémi hercegnő.

Téli körte: 1. Josephin de Malin, 2. Hardenpont téli vajkörte, 3. Dielvajonc, 4. Espéren Bergamot.

Szilva: Általános használatra: 1. Besztercei szilva; Befőtt és pálinkának: 1. Zöld

ringló, 2. Sárga mirabella; Száraz, meleg helyre: 1. Ageni szilva.

Cseresznye: 1. Dönissen sárga ropogos, 2. Disznódi fűszeres.

Egyben határozta a választmány, hogy felterjesztésben kéressék a miniszter arra, miszerint az ojtványok ára a jövőben legalább 50 fillérre leszállíttassék; a faiskolák kezelői az ojtványokat külön jóváhagyás nélkül, az eddiginél rövidebb uton szolgáltatassák ki a vevő gazdaközönségnek és harmadszor, hogy Kolozsmegye és a mezőség részére valahol Kolozsvárhoz közel, hegyes vidéken és agyagos talajon egy új állami faiskola állíttassék fel.

Új tagokul bejelentettek: Br. Kemény Ákos alapító és gyalui Rosenberger Sándor rendes tagok. Örvendetes tudomásul vétetett.

Titkár előadja a következő miniszteri leiratokat:

a) kereskedelmi miniszter értesít, hogy a motorbenzin ára további intézkedésig q-ként 24 koronában állapított meg.

b) a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmivelésügyi miniszterek közös leiratát a vámkezeléshez szükséges bizonyítványok kiállítására illetékes testületek és közegek névjegyzékének közzététele tárgyában.

c) a földm. miniszter leiratát a külföldről mezőgazdasági célra behozott locomoblok kedvezményes vámkezelése tárgyában kiállítandó bizonyítványokról.

d) Ugyannak a mesterséges borok tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t.-c. betartásáról szóló köriratát.

e) Ugyannak a száj- és körömfájás tárgyában újabb kiadott körrendeletét.

f) Ugyannak az öröklött mezei gazdaságok birtokosai részére az 1889. évi VI. t. c. 33.§-ában biztosított katonai szolgálati kedvezmények módosításáról szóló leirat.

Igazgató-választmány mind a hat előadott leiratot a hivatalos lapban közzétenni határozta.

A földmivelésügyi miniszternek a marakkói sáska irtása tárgyában kiadott körrendeletét — igazg. választmány tudomásul veszi.

Ugyannak az aranka-irtás tárgyában kiadott körleiratát — igazgató-választmány a hivatalos lapban leendő ismertetésre kiadni határozza. Egyben elhatározza ülés, hogy felterjesztésben kérendő a minisztertől a felflytott zsákokból való bolti árusítás tilalmazása.

Előadtván a Pécselt szeptemberben tartandó VIII. országos gazdakongresszus meghívója, arra az egyjet képviselőtében: Nagy Dezső ig. vál. tag, Tokaji László egyl. titkár és az esetleg jelentkező tagok küldetnek ki. A jelentkezés határideje aug. 15-ig tűzetik ki.

A kolozsmegyei kisgazdáknak tanulmányutjukból, Segesvárról az egylethez intézett köszönő sürgönyét — ülés örvendetes tudomásul vette.

Az O. M. G. E.-nek a hazai komló külföldi értékesítése tárgyában indított akciójáról való értesítés — a hiv. lapban leendő ismertetésre kiadatik.

A komáromvármegyei társesület pártolás végett megküldött felterjesztésének, melyben a földm. minisztertől a tárcája körébe tartozó vidéki szakközönségeknek a gazdasági egyletekkel való szorosabb érintkezési kapcsolatát kéri — hasonló szellemű felirattal való pártolása elhatározott.

A biharmegyei gazdasági egyesületnek az ipari szeszgyárak megszüntetése tárgyában intézett felterjesztése — szintén pártoló felterjesztéssel támogattatik.

A kolozsvári VI. konvénkerület hadbiztonságához intézett hasonló célu előbbi átirat nyomán elhatározza a választmány, hogy a katonai szakszervezetekre vonatkozó termelői ajánlatok benyújtására eddig szokásban volt július 15-i határidőnek jövőben augusztus 31-ig való meghosszabbítása tárgyában az

egylet úgy a földmívelésügyi, mint a honvédelmi ministerekhez felterjesztés intéz.

Titkár javaslatára — elhatározza ülés, hogy az 1907—908. évi szezonra tagjai részére a kolozsvári, gyulafehérvári és marosvásárhelyi katonai élelmezési raktárnál előállítandó takarmány korpa átengedését fogja kérelmezni.

Dr. Szentkirályi Ákos ig. vál. tag indítványára — ig. választmány határozza: Titkár megbizatik oly értelmű tervezet kidolgozásával, mely szerint az erdélyrészi mintaszerűbb kis, közép és nagygazdaságok és állattenyésztések leírása és képekben bemutatása az egylet hivatalos lapjában és azután külön könyvben is — úgy a jelenkor, mint a jövő nemzedék tanulsága és történelmi megörökítés céljából — kiadassék.

Az egylet néhai elnöke, Cs. Szabó József hagyatékának tárgyalására, meghívás folytán, — ülés az egylet képviselőjében: Molnár Sándor egyl. jogtanácsost küldi ki.

Több tárgy nem lévén — elnök az ülést bezárta.

KORMÁNYINTEZKEDESEK.

Pályázati hirdetés. 51883 IX/2. szám. A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember hó 15-én megkezdendő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16 életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez (Budapest, V. Országház-tér 11) folyó évi augusztus hó 15-ig, a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1., Keresztlevél (születési bizonyítvány)
2., az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány,

3., hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás, vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmívelésügyi vagy kertmunkás iskolát végzetten előnyben részesülnek.

4., azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül, még a szülőik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépését megengedi,

5., csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt,

6., a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartalmával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják. Ezekon kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Budapest, 1907. július 9-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

— Felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyam. A földmívelésügyi miniszter a székesfehérvárosban szervezett felsőbb szőlő és bor-

gazdasági tanfolyamra az 1907/908. tanévre a hallgatók felvétele céljából pályázatot hirdet. A tanfolyam tartama egy év, mely folyó évi november hóban veszi kezdetét, ezt megelőzőleg is azonban köteles a felvett hallgató ott jelentkezni, ahová megelőző gyakorlati foglalkozás végett esetleg előbb behivatik. A tanfolyamra olyan pályázók vétetnek fel, akik 1. a hazai gazdasági akadémiák vagy a korábbi szervezet szerinti gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végezték, 2. ép és erős testalkatúak, egészségesek és ezt hatóságai orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Kivételre és különösen indokolt esetekben a szegényebb sorsu és kitérő vagy jeles bizonyítvánnyal bíró folyamodók egész, vagy fél állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az egész ösztöndíjas helyek száma korlátolt lévén, azokra csak csekély számú pályázó fog felvételt. Az egész ösztöndíj havonként száz (100) korona, a fél ösztöndíj pedig havonként ötven (50) korona. A pályázati kérvények a földmívelésügyi miniszterhez címezve legkésőbb f. évi augusztus 15-ig azon gazdasági akadémia igazgatóságához nyújtandók be, amelytől a folyamodó végbizonyítványát nyerte. Ugyanott egyéb felvételi kellékekre nézve is bővebb tájékozás szerezhető.

— Kedvezményes áru motorbenzin. A kereskedelemügyi minisztérium körlevelében értesíti az összes gazdasági egyesületeket, hogy a benzinmotorral dolgozó kisiparosok és kiscsászák részére szükséges adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára folyó évi augusztus hó 1-től a folyó évi november hó 30-ig terjedő időszakra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként 24 (huszonnégy) koronában állapított meg. A mérsékelt eladási árak ezen emelkedése természetes következménye a nyílt piaci benzin-ár tetemes emelkedésének. Mindazonáltal a most megállapított mérsékelt eladási ár a benzin jelenlegi piaci árával szemben lényeges és pedig mintegy 5—6 K. engedményt képez. A fentjelzett árak mellett a kisiparosok és kiscsászák részére adómentes motorbenzint mérsékelt áron többek közt a következő gyárak fogják szállítani. Kőolajfinomító gyár részvénytársaság Brassó. Bihar-Szilágyi olajipar részvénytársaság Mezőtelegd. Szab. oszt. magy. államvasutársaság magyar bányái, hutái és uradalmainak oraviczai kőolajfinomító gyára Oravicza. Orsovai petroleumfinomító-gyár részvénytársaság Orsova. Hazai kőolajipar részvénytársaság Budapest.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter Györy Kálmán, Kolozsvári János és Kauzsay Tibor okleveles gazdákat m. kir. állattenyésztési segédfelügyelőkké kinevezte.

— A székely kiállítás rendező bizottsága hétfőn délelőtt Sepsiszentgyörgyön látogatott teljes ülést tartott. A tárgyalás során megállapított, hogy az egyes vármegyék maguk gondoskodnak kiküldött bizottságaik révén csoportjuk rendezéséről. Jekel Frigyes brassómezei alispán, a brassómezei gép- és háziipar, mezőgazdaság és állattenyésztés bemutatását, csángó szobában csángó néprajzi gyűjtemény alakjában való kiállítását jelentette be. Csikmegye gazdasági egylete részéről dr. Kovács hasonlóképpen nyilatkozott. A bizottság erre elhatározta, hogy a néprajzi gyűjtemény számára a kollégiumi tornatermet veszik igénybe.

Lótenyésztési jutalomra kétezer koronát fordítanak és pedig tenyészkancákra 150, 80—80, 50—50 K., kancacsikókra 100, 60, 50, 40, 30 K., három éves kancacsikókra 80, 60, 50, 30, 20 K., két éves kancacsikókra 80, 50, 40, 30, 20 K., egy éves kancacsikókra 70, 50, 40,

30, 20 K., hidegvérű lovakra 100, 60, 30 koronás díjakat, ezenkívül okleveleket adnak. Darányi miniszter rendelkezésére csak kisbirtokos tenyésztők kaphatnak díjat.

A szarvasmarha díjazásnál pinzgau fajta állatok díjazására 850 korona van felosztva 6 díjban (I. díj 250 K.). Pirostarkákra 690 K., hasas üszökre is 690 K. 15—15 díjban (I. díj 100 K.) Továbbá egy-két évesnél 500 K. 15 díjban (I. díj 80 K.). — Fehér fajunál 8 éves borjas állatokra 310 K. öt díjban. Két—négy évesekre öt díj, összesen 160 K. Pinzgau fajta 3—8 éves borjasokra 650 K. 15 díjban (I. díj 100 K.) Két-három éves hasas üszökre 650 K. 15 díjban (I. díj 100 K.)

Sertésekre és juhokra 140—140 K. 4 díjban.

Kerti veteményekre 240 K., egyéb gazdasági terményekre 900 K., gyümölcsre 330 K., néprajzi csoportra 210 K. van előirányozva az okleveleken és érmeiken kívül. Baromfiakra az E. G. E. díja, 100 K. fordítatik.

Benkő Pál titkár jelentése beszámolt az eddigi ténykedésről. A tájékoztató és bejelentő iverk összesen tizezer példányban készültek. A sajtó esetről-esetre ismertette a mozzanatokat. A gazdasági bajok miatt némi kedvetlenség látszott a közönség figyelmén, de remélhetőleg az érdeklődés mind nagyobb lesz ezután, Eddig bejelentetett 458 szarvasmarha, 85 ló, 32 sertés, 80 juh s 370 kisebb állat. Termény s termékbejelentés száma 60, a gyümölcs csoportnál 22, gépekre 8, néprajzi csoportnál 55 s a székely muzeum legújabb gyűjtése. Érkezett hat vagon ajándék fa.

A kiállítás helyére nézve vita folyt, a mennyiben a piacot még kérdés, átadja-e a városi képviselőtestület. Végül az elnökséget biztatták meg a hely felőli határozattal. Ezzel a gyűlés véget ért.

— Komlós-hír. Már erősen dolgoznak ez európai komlótermés-becselő faktorok s bizony nagy ellentét van közöttük. A komlókereskedelem, a nürnbergi s saazi börzék majdnem rózsás színben tüntetik fel a várható komlótermést, s mert az elmúlt 10 napon egész Középeurópában napfény sütött le, s kevesebb az eső s melegebbek az éjjelek, hát legalább is jó középtermést jósolnak; ezzel ellentétben a Nürnbergben székelő német birodalmi komlótermelő egylet egyenesen nagyításnak mondja a kereskedelem termésbecslését s sok helyről vett jelentések alapján redukálja amazok hazudozásait. E szerint az európai területnek alig 20% áll jól 40% közepesen s a többi igen gyengén. Azt azonban constatálja, hogy Angliát kivéve, mindenütt egészséges a növény. Ennek dacára tovább erősödik a komlóbörze világ s fujja a jó terméseket, nem tesz kötéseket új termésre, sőt a 4 márkával 14 nappal ezelőtt megindult posta-komló üzletet is deprimálja — azzal, hogy nem vesz. Nálunk 25% jó közepes, 65% közepes s a többi helyen gyenge termés lesz, a minőség még ma mindenütt jó. A korai síkföldi le van szedve, az erdélyi részeken most kezdik szedni. Az általános szedés augusztus első felében fog megindulni.

— A Magyar Gazdaszövetség új otthona Budapesten. A Magyar Gazdaszövetség Üllői-úti 21. szám alatti hivatalos helyiségéből augusztus hó 1-én kiköltözködik Szentkirályi-utca 40. szám alá. A gazdaszövetség új otthonát augusztus 4-én rendezik be véglegesen.

— A komlósáritó (egy napos) tanfolyamot a segesvári komlótermelő szövetséget a Segevár melletti fehéregyházi állami telepbirtokon augusztus hó 11-én fogja megtartani. Résztvehetnek azon már meglovó, fűtött komló-

száritók birtokosai s fűtőmunkásai — hogy szakemberek vezetése mellett teljesen beletanuljanak a fűtött (mesterséges) komlószáritó kezelésébe, ugyanezért hasznos lesz, ha olyan komlótermelő gazdák is megjelennek, a kik csak ezután készülnek mesterséges száritóházat felállítani. Szakkörökben, mindinkább bebizonyult annak igazsága, hogy hiába válogatjuk össze a legjobb fajtákat, hiába követünk legcélszerűbb termelési és művelési módokat s eszközöket — ha a száritást nem végezhetjük el még az időjárástól is függetlenül — a lehető legtükéletesebben. Ma a külföldön mindinkább terjednek a mesterséges száritók (pl. a stájer Sachsenfeld környékén 3 óra járányi körzetben ca. 300 drb épült 5 év alatt) mert belátták a külföldi gazdák, hogy a komló jó minőségét csak fűtött helyen való száritással lehet biztosítani. Részvételre való jelentkezéseket elfogad a szövetség elnöksége (Segesvár) s az utazást úgy legcélszerűbb megejteni, hogy augusztus 10-én este Segesvárra érkezzék az érdeklődő, 11-én reggel kocson lesz a kivonulás a közeli Fehéregyházára, ahonnan aznap d. u. minden irányban alkalmas vonatokkal el lehet utazni, ámbátor egy fél napi (12-én) időzés nem lenne haszontalan idővesztegetés, mert nemcsak a közel környéki komlóskertek, de az intenzív szász gyümölcs kertészkedés és pinzgauai állattenyésztés is megérdemli a tanulmányt, azonkívül a segesvári csatasík, a Petőfi sír, a segesvári Petőfi szobor, a héjjasfalvi Zeyk emlék, a fehéregyházi s buni régi kastélyok s maga a romantikus fekvésű Segesvár is mind olyan látnivalók, amelyek egy napi továbbidőzést megérdemelnek.

— Japánok és a magyar ló. A japánok kiváló éteklődést tanusítanak jóhírű lovaink iránt. Nuyama tábornok a japáni ménesek főfelügyelője kíséretével legutóbb Kiskéren és Bábólnán időzött, ahol a méneseket tekintették meg és lovakat vásároltak. Ugyancsak a napokban Fiumében ötvenezer magyar lovat tettek hajóra, hogy Japánba szállítsák. Vajjon hány váljalkozó közvetítő aratott ismét busás hasznot a magyar tenyésztők emez erkölcsi sikere mellett?

— Komlóértékesítés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a következő körlevelet intézte a hazai komlótermelőkhöz:

„Tisztelt Gazdatárs!

Komlótermelőinket a „Köztelek“ hasábjain bővebben volt alkalmunk értesíteni, hogy egyesületünk a magyarországi komló értékesítésének közvetítését, a folyó évben is folytatja oly módon, hogy a nálunk bejelentett komlót saazi bizományosunkhoz küldetjük, ki azt egyesületünk ellenőrzése mellett Saazban a folyó áron értékesíti. A szállítás költségeit a komlótulajdonos viseli és ezenkívül a komló tiszta sulya után 8% közvetítési díjat fizet a saazi bizományosnak, a szákvételen — és a vasut vagy postától a raktárig való szállítás díján kívül azután semmi más költség nem terheli a komlótulajdonost.

A komló csomagolásához a szákok csak egyesületünktől szerezhetők be az alanti önköltségi áron: 1. Vasuti száka ára darabonként 3 kor. 50 fillér. 2. Postaszáka ára darabonként 50 fillér.

A komlótermés zöme vasuton szállítatik Saazba, míg azonban a nagyobb szállítások ideje elérkezik, addig is elvállalja az egye-

sület a postacsomagokban szállított korai komló értékesítését is.

Eme postai szállítás előnyei a következők:

1. A komlót nem szükséges annyira megszáritani, mint a vasuti szállításhoz a bálókban történő csomagolás alkalmával. Ily állapotban a komló nem hullatja levelét, tehát értékesebb és a mellett mégis sulyosabb a bálózott komlónál, tehát így többet is kap a termelő komlójáért.

2. A fokozatos beérés és beszáradás szerint a komló részletekben azonnal szállítható, nincs szükség nagy száritó területre és a sörfőzők a keverés céljából vásárolt korai új komlót rendszeresen igen jó áron fizetik.

3. A kis szákokban olcsóbb és gyorsabb a postai szállítás, mint a vasuton bálókban. A csomagolás is kevesebb kockázattal jár, mert kisebb mennyiségeknél a csomagolásra legalkalmasabb idő könnyebben megállapítható.

4. A komlóprés fölöslegessé válik és a nagyobb halmazok kezelési és szállítási költsége is megtakarítható.

5. Kis szákokban a komló nem melegszik fel oly könnyen, mint bálókban; a termelő hamarabb jut pénzhez és ha a kis szákokat azonnal visszaküldik, azokat egy évben többször is használhatja.

Postai szállításhoz a csomagolási eljárás a következő:

Két munkás tartja a szákot, a harmadik pedig zabrostával mérve a komlót, először egy rostával önt a száka és nyitott kézzel a száka sarkait jól kitömi. Ezután mindig két rostával tölt a száka, azt abban kézzel elegyengeti és lenyomkodja. Ha a száka negyedrészig van már rakva, tipró deszkával lenyomkodja és ugyanezt ismétli, ha a száka félig és háromnegyed résznyire van. Ha a száka egészen megtelt, lemérendő, hogy a szákkal együtt 5 kilogrammot nyomjon s ezután a száka szája erősen bevarrva lesz. A száka 5 kilogramm jelzés irandó s a saazi bizományos címével ellátott lap reáfűzendő.

A bizományos címe: I. Schwarzkopf Saaz Böhmen.

Hogy a postán a feladással kevesebb vesződség legyen, minden szállítólevélhez egy árnyilatkozatot kell csatolni és azt hozzáerősítjük. A címlapra a postán kapható nagy számkokat és nagy betűket, a szállítólevélre pedig ugyanezek kisebbített alakját kell reáragasztani.

Egy szállítólevéllel három szákot lehet postára adni s így a három száka, vagyis 15 kilogramm komló postai szállítási díja Saazba $1.80 + 0.12 = 1.92$ koronába, vagy egy métermázsza komlónak Saazba szállítása csak 12.80 koronába kerül.

A szállítás a mellékelt levelezőlapokon egyesületünkhöz jelentendő be; és pedig:

A sárga levelezőlapon tudatja a termelő, hogy az egész idény alatt vagyis szeptember hó 15-éig körülbelül mennyi korai komlót kíván postán szállítani és ezen célra hány szákot rendel meg.

A zöld levelezőlap minden postaküldemény feladása után küldendő be, annak megjelölésével, hogy összesen hány száka hány kilogramm komló szállítatott el. A leszámlást a legutolsó küldemény eladása után fogjuk megejteni. A postaköltséget a földadó előre megfizeti, a bizományos pedig 100 kilogrammonként 8% jutalékot kap az értékesítésért.

Felkérjük tehát a T. Gazdatársat, hogy ezen felhívásunkat ismerősei, valamint a hatáskörébe tartozó komlótermelők tudomására hozni, őket a korai komló postai szállításának és egyesületünk közvetítésének előnyeiről felvilágosítani sziveskedjék. Kiváló tisztelettel az „OMGE“ komlóértékesítési irodája.

— Országos sörárpavásár. Az északnyugati vármegyék kiküldöttjei f. hó 25-én Érsekújvárott értekezletet tartottak, a melyen az ezidei sörárpavásár megtartását és terminusát augusztus hó 25-ére Pozsonyban tüzték ki. Árpatermelőink minél nagyobb részvétele kéretik.

— Az őszi luxus-lóvásárok. Augusztus 23-án kezdődik Budapestu a Tatarsallban a telivér-anyakanczák és éves csikók árverése. Augusztus hó 25. és 26-án országos lóvásár lesz. Szeptember hó 29-én és 30-án és október hó 1-én a szokásos nagy őszi luxus-lóvásár, a melyre már megindultak a bejelentések. Október 7-én telivér-lovak árverezése, október hó 10., 11. és 12-én tartják meg a ménlóvásárt, míg november hó 10. és 11-én az utolsó országos lóvásárt.

— A tej és a tüdővész. Emlékeztetes az a heves tudományos vita, amely Koch tanárnak azon állítása körül fejlődött ki, hogy a tuberkulózisban szenvedő tehén betegsége az emberi szervezetbe át nem vihető. A mi a gyakorlat nyelvére fordítva azt jelenti, hogy a tehéntejet forralás, szűrés nélkül is bátran ihatjuk, fertőzéstől tartani nincs ok. A vita korántsem dőlt el Koch tanár kijelentésével. Sőt, bár akadt egy Garnier nevű francia orvos, a ki beteg tehénnek bacillusaival oltatta be magát s bár a betegség ki nem tört rajta, az ellentábor kétsége el nem ült. Végre abbau állapodott meg a tudományos világ, hogy külön bizottság kísérletezésére bizza a kérdés eldöntését. Öt évvel ezelőtt alakult meg erre a célra Angliában egy királyi bizottság. Az öt esztendő során ezer, meg ezer kísérletet végeztetett a bizottság tizenöt féle állaton is, a majomtól a kecskéig, a sertéstől a birkáig, a kutyától az evetig. A kísérletek eredményét egy 800 oldalas „kék könyv“-ben foglalta össze a bizottság. A beoltott állatok közül a majmok bizonyultak legérzékenyebbeknek: a tuberkulotikus tehén bacillusa már 100 napon belül megölte. A kecske és a pulyka is hirtelen halállal hal a beoltás után. A legszivósabb állatok egyike a kutya volt. Valamennyinél ellentállóbb szervezetűnek bizonyult azonban a sertés; akárhány esetben ki is gyógyult a betegségből. Kísérletei alapján a bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy a beteg tehén tuberkulosisa átvihető az emberre s a fertőzés leghathatósabb közvetítője a tehéntej.

— Állatorvosok napidíjai. A közigazgatási bíróság legutóbb kimondotta, hogy városi állatorvosnak csupán oly esetben lehet törvényes igénye a vásárokon teljesített állatorvosi szolgálat után napidíjak felszámítására, ha ezt a külön dilazást neki a városi szolgálati szabályzat, vagy külön szolgálati rendelkezés biztosítja.

— A kivándorlók száma növekszik. A

Nincs többé büz!

A Bonodor Folyadék a legbüzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegysulya 5 kg. csomag, fermentve 7.50 kor. (Elegendő egy évre) 1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENC, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

1891
LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kgr. leírás-sal 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

statisztikai hivatal szomorú tisztelettel teljesít minden hó végén, amikor statisztikai kimutatást készít hazánk egy hónapi vérvesztéséről. Mostan a július havi füzet jelent meg nyomtatásban és eszerint május hónapban 16.738 egyén váltott útlevelet, közülök 14.964 Amerikába vándorolt. Ez a számadat nagy emelkedést mutat az április hónapéhoz mérten, mert akkor 11.381 volt az útleveleváltók száma.

— **Drága szena-árak.** A székesfővárosi marhavásártéren az idén körülbelül ötvenezer métermázsa szénára, a lóvágóhidon pedig háromezer mázsa szénára van szükség. A megtartott árlejtésen hat ajánlat érkezett be, amelyek közül a legolcsóbb 9 korona 90 fillér métermázsnaként, a legdrágább 11 korona. A közvágóhidakra a felügyelő bizottság a héten tartott ülésén konstataulta, hogy a felajánlott árak meghaladják még az 1904. évi takarmányinség idejében fizetett árakat is és azt javasolja a tanácsnak, hogy két heti határidővel újabb árlejtést hirdessen.

— **A szerb tövis irtása.** A mezőgazdaságról intézkedő törvény értelmében a szerb tövis irtása kötelező. Miután a földművelésügyi miniszter szakközegeinek és a gazdasági egyesületeknek jelentéseiből arról győződött meg, hogy ennek a kártékony növénynek az irtása kellően foganatosítva nincs, utasította a törvényhatóságokat, hogy az irtás iránt a szigorú intézkedéseket sürgősen tegyék meg.

— **Gőzkomlószárító bemutatása.** A segesvári komlótermelő szövetkezet felkérésére Csérei Lajos komlótermelési szaktanár folyó évi augusztus hó 11-én délelőtt Fehéregyházán a komlónak mesterséges szárításáról a kincstár tulajdonát képező gőzszárító bemutatásával előadást fog tartani. Felhívjuk komlótermelőinket ezen rendkívül fontos előadás meghallgatására.

— **A mogyoró és mandulatermelés.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület fölterjesztést intézett a mogyoró és mandulatermelés fölkarolása érdekében a földművelésügyi miniszterhez. Fölterjesztésében a többek közt utalt arra, hogy mandulából ma 1.100.000 korona, mogyoróból pedig 442.000 korona értéket tesz ki a külföldi behozatal. A földművelésügyi miniszter most válaszol a fölterjesztésre és tudatja az egyesülettel, hogy a felvidéken és az erdélyi részeken nemes mogyorótelepeket állít föl; mandulát pedig a melegebb fekvésű és meszes talaju faiskolákban fog szaporítani és a kisczudák között kedvezményes árban fogják kiosztani.

— **Bor és sör.** 1906-ban az egész világon 134.128.908 hektoliter bor termelt, amelynek több mint egyharmadát 48 millió hektolitert, Franciaországban szüretelték. Második

helyen ezután Olaszország következik 32-5 millió hektoliterrel és a harmadik, borban bővelkedő nép a spanyol, a melynek tavaly 16.900.000 hektoliter ilyen fajta itala termelt. A negyedik hely megint Franciaország egy részéé, Algiré tudniillik és így az anyaország és ez a gyarmata együtt kerek 55 millió hektoliter bort termelt. a mi rengeteg mennyiség. Ezután következik a kis Portugália 3.900.000 hektoliterrel, majd Ausztria, a hol 3.100.000 hektoliter bor termelt, Magyarország 2.805.000 hektoliterrel és sorban Csille harmadfél millióval, Románia ugyanennyivel és Németország 2.150.000 hektoliterrel.

— **Kukoricavető gép.** A bács-bodrogmegyei Bulkeszi községből Kendel Henrik ottani lakatosmester igen gyakorlatias kukoricavetőgépet talált fel, amely öt sorban pontos, 80 centiméternyi egyenlő távolságokban ülteti a tengerit, úgy hogy az így ültetett növényt könnyen lehet megmunkálni. A kukorica közé babot, kendermagot, tököt stb. ültető készüléket is lehet az ültetőképre alkalmazni, ha külön megrendelik. A gépet Kendel újjabban tökéletesítette azzal, hogy az ültetendő kukoricára az ültetés alkalmával szemenként egy maréknyi műtrágya esik, úgy hogy e művelet rosszabb földben is jó termést biztosít.

— **„Gazdák Biztosító Szövetkezete.”** Vezérképviselője Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jégkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

A Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselőse

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.) Az intézet alaptőkéje 40 millió korona záloglevél kölcsönök nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményét. 1001

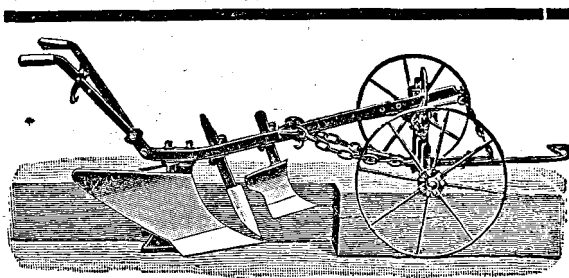

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETRE MELLETT:

Felőlős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncéllemezekkel

□ acél gerendelyvel

== állítható szarvakkal, önzetetéssel ==

1801—II. Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák. Háromtagu és egytagu hengerek, Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

4 ÁLLAMTÍZSÉ 22 ELSŐRENDŰ KITÜNTETÉS.

PEP

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.

70rv védve 10041 sz. a.

LUZ EDE ÉS TÁRSA.

FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII. ŐRNAGY-UTCA 6.

Telefonszám 64.03.

1894. II.

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

➡ Kérjünk árjegyzéket ➡ mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

➡ Egygyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legkezevesebb idogon gyártmányokat is.

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfőzőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyarországi vezérképviselő, a **GEITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI., Andrassy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra. **Arjegyzék és ajánlat ingyen!** *Alapítva 1865.* 1856 *Számos első kitüntetés!*

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

Ispáni állást

keres egy 5 évi gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal bíró 23 éves katonaságtól mentes fiatal egyén.

1937.

Bővebbet a kiadóhivatal.

Okleveles gazda,

ki a gazdálkodás minden ágában jártas,

— **kitűnő gyakorlattal,** —

a gőzgép kezelőkre nézve előirt vizsgálati **BIZONYÍTVÁNNYAL,**

az amerikai szőlő telepítést jól érti, a magyar nyelven kívül bírja teljesen jól a

német és román nyelvet,

a magyaron kívül ír még jól németül.

Ev. ref. vallásu, megfelelő

állást keres.

Cim: a kiadóhivatalban.

1938

Tisztelettel értesítjük a

szívógázmotor és cséplőgép tulajdonos urakat, hogy valódi angol antracittal francó Predeal

10000

Kilogrammal

650 koronáért

bármikor szolgálhatunk.

Faszénteleg Válaszut,
Bonchida, pályaudvar.

1940

Hirdetmény.

Zombor szabad királyi város

faiskolájának

1907. őszi és 1908. tavaszi dustartalmu

árjegyzéke megjelent;

Kivánatra megküldetik.

A kertészeti bizottság

Zombor, Bácska.

1944

Használt motorokat

és gőzgépeket

TIMÁR és TÁRSA cégnél,
BUDAPEST, Lipót-körut 12 sz. a.
a Vigszinház tőzsomszedságában kaphatni.

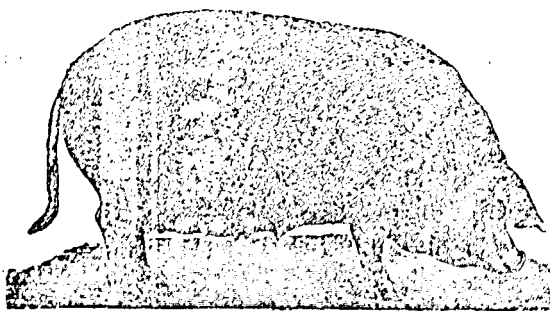
Jelenleg 70—80 HP. modern félstabil compound gőzgép, 6 lóerős benzin cséplőkészlet és 3 lóerős Marchall gözcséplőkészlet jutányos árban kedvező fizetési feltételek mellett eladók.

1939

Yorkshire-sertések

erős, nagy, csontos példányok, tenyésztésre kiválóan alkalmasak eladók,
Lovag Aubin Károly gazdaságában

Királyhalmán (Nagykükölli-megyél u. p. Alsó-Komána,

M. Á. V. Homoród-Kőhalom,

Bővebb felvilágosítást a

tulajdonos ad,

ki előjegyzéseket is elfogad.

1884

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-
sával 1,970.340.— K.

Tartalékok 764.760.16 "

Összesen: 2,735.104.16 "

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.732.26 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-
szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár
ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartá-
lékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os
díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen
biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906.
évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosí-
tásukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és
félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

M. Á. V. ERDÉLYI FŐ- ÉS MELLÉKVONALAINAK MENETRENDJE.

Az összes vég- és csatlakozó állomások kimutatásával. Érvényes 1906. október 1-től.

I. Gy. 725	Sz. 900	Sz. 545	Gy. 915	ind.	Budapest k. p. u. érk.	Sz. 720	Gy. 750	Sz. 640	Gy. 935
Sz. 515	827	851	553	érk.	Kolozsvár	602	1110	708	1259
" 532	854	830	611	ind.	"	521	1050	645	1223
" 651	1016	1029	726	érk.	Ar.-Gyéres A)	348	930	518	1046
" 715	1044	1116	750	érk.	Kocsárd B)	307	900	443	1008
" 805	1145	1246	831	érk.	Tövis	157	812	338	900
"	1229	128	838	ind.	"	127	800	252	"
"	102	213	905	érk.	Küküllőszög C)	1248	735	220	"
"	153	318	944	érk.	Kis-Kapus D)	1141	655	124	"
"	333	452	1051	érk.	Segesvár E)	950	549	1151	"
"	859	525	1114	érk.	Héjasfalva ind	910	529	1125	"
"	750	627	209	érk.	Brassó F)	532	245	807	"

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzalog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérhá-
zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsö-
nőknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyi hegyi-borok, szarvasmarhák és egy négyes sárga poni-fogat eladása:

Augusztus 15-től bármikor.

Ózy. Báro Bornemisza Andrásné sz. gróf Teleki Polixena ő mélt.
Komlód-Oroszfája kolozsmegyei gazdaságában.

Eladó: Száz drb. fehér 5—6 éves jármos ökör, páronként
10—11 mázsa sulyuak, együtt vagy tetszés sze-
rint válogatva, kevesebb mennyiség is.

Hatvan darab 4 éves ökör-tino, ezek is együtt vagy
tetszés szerint válogatva, páronként 9—10 má-
zsa sulyuak.

Négy drb. székely-lipicai méntől származó kis 148—150
c. m. magos, kitűnő hámos sárgaszínű, homlokon
mindnégy csillaggal, 4 éves herélt poni-ló,
együttes ára:

háromezer korona.

Ugyanott 240 hectoliter 5—6 éves, saját termelésű,
házilag kezelt rizling, traminer kővér és
carbenet, kitűnő finom hegyi ó-borok. 18—19
fokos must után szüretelve.

Bővebb felvilágosítással szolgál és
venni szándékozók után vasuti
állomáshoz kocsit küld:

ENGI ELEK,

Komlód, u. p. Nagy-Nyulas.

Vasuti állomás Maros-Ludas besztercei
vonalon, Szt.-Mihálytelke (Kolozsmegye)
Erdély.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménes állományából
1907. augusztus 16-án délelőtt
a fogarasi hetivásáron két pár hámos
és egy nyerges ló nyilvános árverés
utján a legtöbbet ígérőnek készpénz
fizetés mellett
eladatik.
Méneparancsnökság.

1947

1942

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200,000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539,522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskére és tolyószámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ **Irodái:** Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ **Áruraktári osztály** a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ **Zálogháza,** Király-utca 3. sz. alatt. ■

— **Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—¹/₂5-ig.** —

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben ad ház és föld-birtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltebb kamat mellett.

Folyószámlai hiteleteket nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönőket ad bármilyen ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Bérbeadó!

Egy, körülbelül 1200 hold szántó és rétekből álló, kellő gazdasági épületekkel felszerelt birtok, Háromszék vmegyé déli részén, fővonali állomástól 5 percre, belterjes kezelésre kiválóan alkalmas.

belterjes kezelésre kiválóan alkalmas.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Erendits Emil,
Kunhegyesen.

Közvetítők kizárva.

1945

Szolnok-Doboka

megyében,

állattenyésztésre

kiválóan alkalmas

800 kat. hold birtok,

beruházással, vagy anélkül

kiadandó haszonbérbe.

Bővebbet

a kiadóhivatalban.

1927

Haszonbéri hirdetemény.

Héjasfalván, Nagy-Küküllő megyében **egy birtok**, mely áll: 240 hold szántóból, 112 hold legelő és kaszálóból, 6 szobás udvarházból teljesen új istállókkal és gazdasági épületekkel, 7 hold kerttel és gazdasági udvarral, komlószáritóval beállított 4 hold komlós-kerttel, zsellérelkekkel folyó év **őszeig kiadó.** Ugyanott eladók többfajta gazdasági gépek, mint gőzcséplő, cséplővel, herefejtővel és elevátorral, arató- és kaszáló-, vetőgépek, marhamérleg stb. stb. kocsik, szekerek stb. stb. A birtok a Kolozsvár—Brassói vasutvonal mentén fekszik, állomással, posta- és távirtda-hivatallal a Nagy-Küküllő mentén.

1946

Közelebbi adatok megtudhatók:

özv. Somogyi Albertnél Héjasfalván.

Hirdetemény.

ELADÓ a „Gyulafehérvári Takarékpénztár Részvénytársaságnak“ a Szentháromság község határán levő (Marostorda vármegyé, Marosvásárhelytől: 22 km., a Nyárad mentén) 573 hold „Berzenczey“-féle birtoka.

A birtok áll: 300 hold szántó, 70 hold legelő, 70 hold kaszáló és 133 hold erdőből, meg egy pár holdat kitevő szőlőterületből.

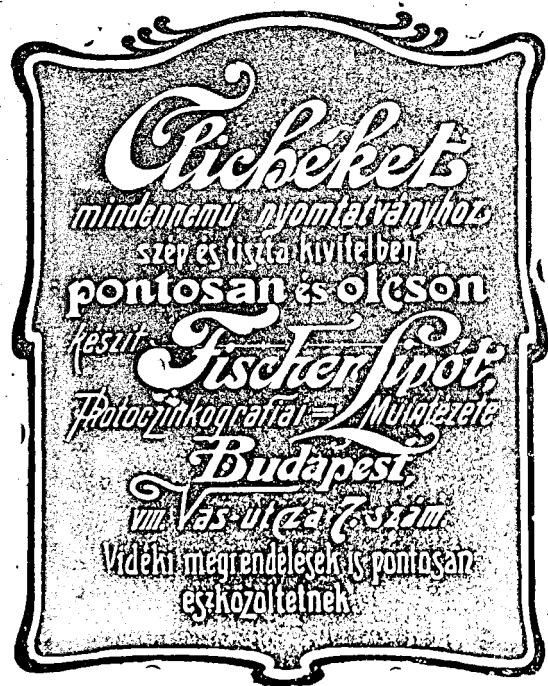
Vételár **holdankint 360 korona.** Az ingatlan teljesen tehermentes, épületek nincsenek rajta.

Ertekezhetni:

Dr. Szász Pál ügyvéddel, Nagyenyeden.

Nagyenyed, 1907. július 30.

1948

Fiumei Kávébehozatali Társaság

kolozsvári fióktelepe Mátyás király-tér 12. (Telefonsz. 475.)

Világhírű „SOERABAJA“ kávékeverék

Valódi „TÖRÖK“ kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő íze felülmulthatatlan.

Óránként friss pörkölés.

1786

Tea és Rum különlegességek.

Ur! Rezső

sertésbizo mányos

Budapest, VIII.,

☛ **Bérkocsis-**

utca 12.

☛ **Telefon: 97—05.** ☛

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

1870

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben **FISCHER-féle**

és legjufányosabban a

zsák és ponyvagyárban **Budapest, Nánor-utca 31—33. sz.** szerethető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid

kiszolgálás. Ponyvakölcsönöz intézet. 1806

Arjegyék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legújabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, diszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.
 »Régi házszám Gyár-utca 50.«

Teljes jótállás kifizető cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28. sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyéd és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KALLAI LAJOS- féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbb bevéltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELES EMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemre ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A Locomobilok viz elpárolgatatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 15 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

Elsőrangú gyártmány.

BENZIN-LOKOMOBILS CSÉPLŐKÉSZLETEK.

FELTÉTELEN BIZTOS ÜZEM. 1892

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
 Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
 Felsősetátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak,**
 Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-locomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-nökök alkalmaztatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
 Budapest, Váci-körút 68.

Itt a legújabb és legkisebb méretű gépek

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhars-cséplők, tisztító-rosták, kezekelőzők, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planer kapálók, szecs kavógók, répvágók, kukoricaszecsológók, érdők, őrlőmalmok, egyetemes szél-erők, S- és S-vasú okák és minden egyéb gazdasági gépek.

1892

Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Ártap és ellismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

ELADÓ HÁZHELYEK!

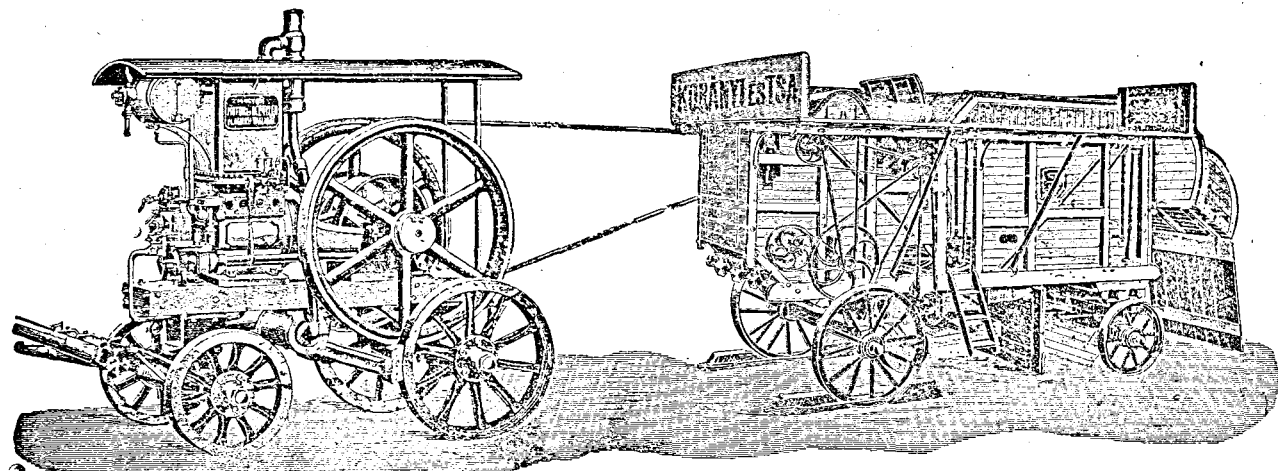
Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcaiban, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 3 órától 4 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvár, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vízvezeték! Villanyvilágítás!

1896

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Benzin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiallítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1—2 fillér.**

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

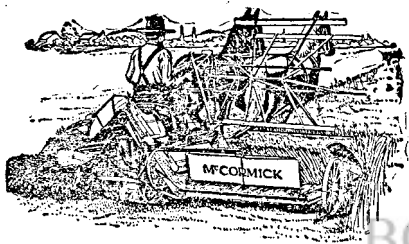
kazal-
repcze-
behordást-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet — Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35—92.

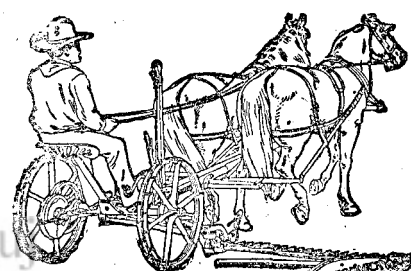
Kéveköti-aratógép.

Mc. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

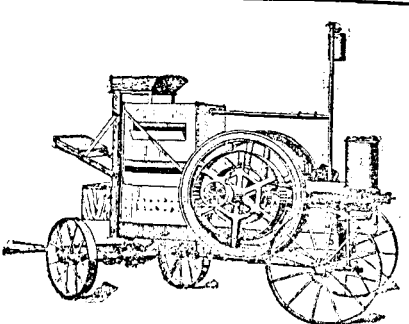
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

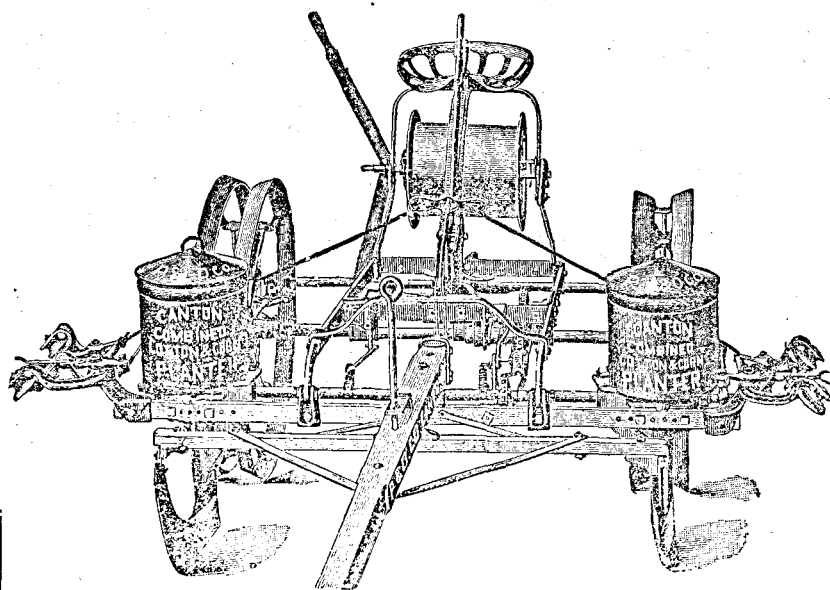
„New 4” fűkaszálogép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszálogép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

Benzin-Lokomobil.

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

Eredeti amerikai benzin-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Állandó gépkiallítás Budapesten

Különleges eszközök:

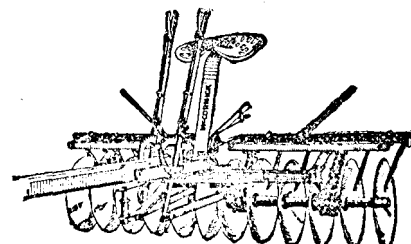
Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.

Rugófogas borona,
lazításra.

Aczél-lókapa,
tengeri- és burgonyakapálásra.

14 fogas cultivator.

Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi áron szállit a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.